

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ

Τμήματος Φυσικής

Τετάρτη

24 Μαΐου 2023

Έναρξη: **12:15 μμ**

ΣΘΕ, 1^{ος} Όροφος

Αίθουσα Α31

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης
ΤΜΗΜΑ ΦΥΣΙΚΗΣ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Για μία Αξιόπιστη Επιστήμη και Καινοτομία

**Σύγχρονες Προκλήσεις και η Απάντηση του
Πεδίου της Ακεραιότητας της Έρευνας**

Δρ. Κάβουρας Παναγιώτης

Σχολή Χημικών Μηχανικών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Αθήνα, Ελλάδα
Centre for Medical Ethics, Faculty of Medicine, University of Oslo, Norway

Περίληψη: Τις τελευταίες δύο δεκαετίες, με αφορμή τις συζητήσεις γύρω από την λεγόμενη «Κρίση της επαναληψιμότητας» (Reproducibility/Replicability crisis), αναπτύσσεται ένα πλαίσιο γνώσεων που έχει ως στόχο να κωδικοποιήσει τις πάσης φύσης καλές ερευνητικές πρακτικές και να μελετήσει τις αιτίες που ευθύνονται για την παραγωγή και δημοσίευση - σε κάποιες περιπτώσεις - αναξιόπιστων ερευνητικών αποτελεσμάτων. Αυτό το πλαίσιο γνώσεων, που τείνει να θεσμοθετηθεί ως αυτόνομο ερευνητικό πεδίο, ονομάζεται «Ακεραιότητα της Έρευνας» (Research Integrity).

Η διάλεξη περιλαμβάνει τις εξής ενότητες: (α) αναφορά στις συνθήκες μέσα από τις οποίες αναδύθηκε το πεδίο της Ακεραιότητας της Έρευνας, (β) σύντομη περιγραφή των εννοιών της «ερευνητικής απάτης» (research fraud) και των «Αμφισβητούμενων Ερευνητικών Πρακτικών» (Questionable Research Practices), (γ) ανάδειξη της σύνδεσης της Ακεραιότητας της Έρευνας με μία πιο αποδοτική μετατροπή των ερευνητικών αποτελεσμάτων σε καινοτομία και (δ) τα μέτρα που εφαρμόζονται ή σχεδιάζονται αυτή τη στιγμή.

Η συζήτηση γύρω από την Ακεραιότητα της Έρευνας έχει πολύ μεγάλη σημασία και για τις κοινωνίες, λόγω των πλανητικής κλίμακας προκλήσεων που αντιμετώπισε (πανδημία) και καλείται να αντιμετωπίσει (κλιματική αλλαγή) η ανθρωπότητα. Σε κάθε περίπτωση όμως, οι προβληματισμοί που εγείρονται, λόγω της κρίσης της επαναληψιμότητας, δεν πρέπει να κλονίσουν την ευρύτερη εμπιστοσύνη της ανθρωπότητας στην επιστήμη, στους επιστήμονες και στον ορθολογισμό.

Ο Δρ. Παναγιώτης Κάβουρας εργάζεται ως ερευνητής στη Σχολή Χημικών Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου και στο Centre for Medical Ethics, Faculty of Medicine, του Πανεπιστημίου του Όσλο. Έχει διδάξει Φυσική στο Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος και έχει εργαστεί στο Ελληνικό Ινστιτούτο Μετρολογίας, στα εργαστήρια Όγκου και Ροής Υγρών. Για σχεδόν δύο δεκαετίες το ερευνητικό του αντικείμενο εντοπιζόταν στη διαχείριση στερεών βιομηχανικών αποβλήτων και στο χαρακτηρισμό μηχανικών και φυσικών ιδιοτήτων στη μικρο- και νανο-κλίμακα. Τα τελευταία έξι χρόνια το ερευνητικό του ενδιαφέρον έχει στραφεί στο πεδίο της Ακεραιότητας της Έρευνας. Το ερευνητικό του έργο έχει δημοσιευτεί σε 50 άρθρα σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές και σε τρία κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους, ενώ έχει λάβει πάνω από 780 ετεροαναφορές (Scopus h-index=12, Google Scholar h-index=16). Είναι μέλος της επιτροπής προγράμματος του ENRIO 2023 Congress on Research Integrity Practice (Παρίσι, 7-8 Σεπτεμβρίου 2023), της τοπικής οργανωτικής επιτροπής του 8th World Conference on Research Integrity (Αθήνα, 2-5 Ιουνίου 2024) και της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού Research Integrity Practice in Europe.

